

KRAKOWSKA KULTURA W CZASIE EPIDEMII COVID -19 – OPRACOWANIE WYNIKÓW BADANIA

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa we współpracy z Małopolskim Instytutem Kultury i Miejskim Centrum Dialogu przygotował ankietę „Krakowska kultura w czasie epidemii COVID -19” skierowaną do podmiotów działających w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym. Badanie trwało od 31 marca 2020 r. Ankieta została opublikowana na portalu dialoguj.pl; informacje o ankiecie zamieszczono na portalu Magiczny Kraków, NGO.krakow.pl, newsletterze Kraków NGO oraz w miejskich mediach społecznościowych.

RESPONDENCI

W badaniu wzięło udział **161 respondentów**, reprezentujących różne typy podmiotów działalności kulturalnej (freelancerzy, samozatrudnieni i osoby fizyczne-51%; ngo-sy – 28%; instytucje kultury – 19%), różne branże (najczęściej wskazywane: organizacja eventów/festiwali, muzyka, stała działalność kulturalna (prowadzenie placówki/ instytucji kulturalnej), sztuki wizualna, sztuki performatywne (taniec, teatr, opera), film i wideo, fotografia, rynek wydawniczy). Większość posiada **siedzibę w Krakowie** (95%), a swoją ofertę realizuje w Krakowie (44 %), przestrzeni ponadregionalnej (37%) lub w regionie Małopolski (14%).

[Szczegółowe dane na końcu opracowania.]

ZATRUDNIENIE

Wśród podmiotów **zatrudniających pracowników na umowę o pracę (54 %**; pozostali respondenci to samozatrudnieni, osoby fizyczne i podmioty niezatrudniające pracowników etatowych) najwięcej respondentów zatrudniało do 9 osób(60%), 27% do 50 osób, powyżej 50 osób zatrudnia 12 % podmiotów.

Najwięcej respondentów wskazało, że średnio miesięcznie podpisuje **do 9 umów cywilnoprawnych** (64%). Jednak respondenci wskazywali również na znaczną „sezonowość” tego typu współpracy, tzn. zatrudnianie do konkretnych realizowanych projektów lub zleceń, co sprawia, że wskaźnik średniej miesięcznej nie jest w pełni miarodajny.

SKUTKI PANDEMII

76% respondentów wskazało, że w skutek pandemii zmuszeni są **odsunąć lub przełożyć realizację projektów/zadań**, **61 % odwołać** planowane działania, a **52% przerwać** projekty w trakcie realizacji (jeden podmiot mógł opisać sytuację związaną z różnymi swoimi projektami).

Blisko 90 % ankietowanych wskazało wpływ obecnej sytuacji na stałą działalność programową prowadzoną w ich podmiotach: **53% respondentów wstrzymało działalność programową**, **34 %** znacząco ją **ograniczyło**.

49% zmieniło format i zakres realizowanych projektów; **14 %** respondentów zdecydowało się **zmieć profil** prowadzonej działalności.

Brak jasnych wskazówek co do rozwoju sytuacji i przyszłości sprawił, że **55 %** respondentów **wstrzymało planowanie** kolejnych działań.

15% respondentów przyznaje, że zmuszone zostało dokonać **redukcji zatrudnienia**; wpływ pandemii na **współpracę z osobami na umowach cywilnoprawnych** i samozatrudnionymi zgłasza **aż 75 %** respondentów (z czego 57% całkowicie zaprzestała nawiązywanie tego typu współpracy).

Konsekwencje finansowe pandemii ominęły jak dotąd tylko podmioty niegenerujące przychodów, np. w 100% finansowane z dotacji publicznych (17%).

54% ankietowanych szacuje spadek przychodów o **ponad 75%** w okresie (II-V 2020, czyli od pierwszych ograniczeń związanych z restrykcjami w przemieszczaniu się z wybranych regionów świata).

Wiele podmiotów dodało komentarz, iż od połowy marca od momentu wstrzymania działalności kulturalnej lub zaleceń izolacji domowej dla wszystkich obywateli (podmioty powiązane z handlem, edukacją) jest to spadek o 100 %.

Udział w przychodach wpływów ze sprzedaży (biletów, usług itp.) blisko 100 % dla 43% ankietowanych, poniżej 50 % dla 32% (21% nie prowadzi tego typu działalności).

W pytaniu otwartym w opisach strat i problemów spowodowanych pandemią respondenci jako najbardziej dotkliwy problem wskazywali **odwołanie wydarzeń**, czego efektem jest **brak przychodów** z prowadzonej działalności (48 %). Brak przychodów w innych grupach podmiotów wiąże się ze zmianą zachowań konsumenckich (12%) – **brak klientów** spowodowany zamknięciem punktów gastronomii, sprzedaży, ale też zmniejszeniem

zainteresowania dobrami luksusowymi , tj. dzieła sztuki. W sytuacji obecnej niemożliwe jest również prowadzenie działalności edukacyjnej (13%) jako źródła dochodu. Pogorszenie sytuacji finansowej spowodowane jest także niemożnością kontynuowania współpracy sponsorskiej. O groźbie bankructwa lub likwidacji działalności wspomina 7% respondentów.

Jednocześnie często wskazywanym problemem jest **konieczność ponoszenia kosztów stałych** (13%), kosztów czynszu (13%), kredytów i leasingów, księgowości, ZUSu itp, a także koszty pracownicze (20%).

12% ankietowanych wymienia straty związane z kosztami poniesionymi na anulowane wydarzenia (zaliczki, inwestycje, koszty promocji). Wskazywane są również problemy związane z zatorami płatniczymi – nieopłacone z powodu kryzysu epidemicznego przez kontrahentów faktury skutkują utratą płynności finansowej podmiotów badanych.

Tylko w 4 % odpowiedzi wspomniano o kosztach poniesionych na reorganizację działalności w czasie kryzysu (głównie dostosowanie do działań online).

Poza finansowymi aspektami sytuacji bieżącej respondenci dużo miejsca poświęcili problemowi **poczucia niepewności** (33%). Niepewność dotyczy zarówno kwestii finansowania i organizacji przyszłej działalności, jak i zachowań odbiorców i frekwencji w przyszłych wydarzeniach. Choć obecna sytuacja sprzyjałaby intensywnym działaniom przygotowawczym, planowanie działań jest utrudnione. Widoczne jest to w wypowiedziach artystów indywidualnych, których dotknęło anulowanie wiosennych wydarzeń, ale jednocześnie nie otrzymują propozycji współpracy na żadne wydarzenia do końca roku.

(Większość ankiet została wypełniona przed ogłoszeniem przez Urząd Miasta decyzji ws. realizacji dotacji w ramach otwartych konkursów ofert).

Jest ryzyko, że po epidemii działalność kulturalną trzeba będzie całkowicie zlikwidować. Działamy 15 lat, nie było dotychczas gorszego kryzysu. Wielu ludzi będzie borykać się po epidemii z problemami finansowymi, a kultura nie jest kwestią pierwszej potrzeby więc kłopoty finansowe dla instytucji kultury będą dotkliwie na długo po epidemii, o ile rząd jakoś tych naszych instytucji nie wesprze, żeby przetrwały.

Bariera psychologiczna i finansowa wśród widzów może znacząco wpłynąć na ich zachowania i sprawić, że nie wrócą do przestrzeni publicznych gromadzących w jednym momencie dużą liczbę osób (sala widowiskowa)

Realnym zagrożeniem są nie tylko utracone wpływy ale także niemożność zaplanowania przychodów w miesiącach jesiennych. Istnieje spore niebezpieczeństwo, że ludzie niechętnie będą wracali do zamkniętych pomieszczeń, co może sprawić, że frekwencja na jesiennych przedstawieniach nie będzie wysoka. Dodatkowo Teatr (...) znaczną część wpływów osiąga ze sprzedaży przedpołudniowych spektakli szkolnych. Trudno przewidzieć zachowanie szkół w okresie jesiennym lecz trzeba wziąć pod uwagę, że w obliczu konieczności nadgania programu, braku pieniędzy i niechęci rodziców do wysyłania dzieci do zamkniętych pomieszczeń Teatr (...) będzie mógł zaprezentować organiczną ilość spektakli dziecięcych. Oczywiście możliwy jest też scenariusz odwrotny, że po miesiącach izolacji ludzie intensywnie wrócą do kin, restauracji i teatrów potrzebując oddechu i natychmiastowego potwierdzenia, że świat wrócił na stare tory.

Problemy:

- niepewność kiedy sytuacja się unormuje i będzie możliwość organizacji spotkań w większych grupach
- niechęć ludzi do spotkań w większej grupie po zakończeniu epidemii
- zubożenie społeczeństwa ze względu na wzrost bezrobocia

Największym problemem Organizacji jest wizja możliwego bankructwa, zamknięcie i stracenie kilkunastoletniej działalności wraz z jej dorobkiem artystycznym (kilkadziesiąt nagród w dziedzinie teatru) i dorobkiem w postaci zaplecza infrastrukturalnego, jak również pozostanie bez środków do życia osób, dla których praca w Fundacji (...) stanowi jedyne źródło utrzymania. Mowa tu głównie jest o jej założycielach, którzy do teraz spłacają kredyt hipoteczny zaciągnięty na poczet remontu siedziby (...), jak również dotyczy to kilkunastu pracowników z zespołu administracyjnego i technicznego. Dodatkowo poprzez wstrzymanie projektów w siedzibie Organizacji zespół artystyczny tworzony przez kilkanaście lat, również został pozbawiony pracy, a co za tym idzie honorariów. Przed ogłoszeniem pandemii odbywały się próby do spektaklu (...). Zakupiona została scenografia wraz z kostiumami. Skomponowana została muzyka. Wykupiona została licencja. Gdy zdecydowano 12 marca 2020 roku o zamknięciu instytucji kultury, zespół był już gotowy do prób generalnych. Czwórka artystów nie pochodzi z Krakowa i na ten dwumiesięczny cykl pracy mieli oni wynajęte mieszkania opłacone przez Fundację, która również tym twórcom zwracała koszty podróży. Od 12 marca 2020 roku Organizacja nie działa w normalnym trybie tj. nie funkcjonuje w stałej siedzibie. Organizacja zwraca pieniądze

widzom za zakupione bilety na wydarzenia, które musiały zostać odwołane lub tylko przeniesione. Organizacja nadal ponosi stałe koszty związane z utrzymaniem siedziby (np. dostawa energii elektrycznej przy tzw. "wielkim podpięciu" to koszt kilku tysięcy miesięcznie, nawet w momencie, kiedy Organizacja z niego nie korzysta). Organizacja wynajmuje siedzibę od najemcy prywatnego, który do tej pory na wysłane pismo z prośbą o zmniejszenie czynszu, nie wysłał żadnej odpowiedzi. W trybie awaryjnym został powołany personel do działań online, który generuje również koszty - żadnych przychodów. Personel awaryjny i działania zostały powołane na czas pandemii, gdyż Organizacja broni się przed "zniknięciem" z tzw. rynku. Bardzo chcielibyśmy po skończeniu pandemii wrócić od razu do pracy i rozpocząć działalność pełną parą. Będzie to możliwe tylko i wyłącznie z pomocą programu wsparcia "Kultura Odporna" oraz przy nie wstrzymaniu przyznanych dotacji z Konkursów Ofert. Organizacja przez najbliższe miesiące po pandemii będzie musiała kompletować na nowo zespół w przypadku, jeśli nie uda się go w całości utrzymać. Będzie musiała przeprowadzić szkolenia z zakresu np. akustyki, oświetlenia, organizacji widowni itp. Należy przygotować się na kolejne, ujemne skutki pandemii, czyli na odbudowanie widowni, która będzie w bardzo słabej kondycji psychicznej (strach przed większymi zgromadzeniami) oraz finansowej, stąd niezbędne będzie przygotowanie się na nikłą sprzedaż biletów od osób fizycznych. W tej sytuacji, koniecznym będzie przewidzenie wsparcia finansowego z zewnątrz dla tych Organizacji, których wpływy ze sprzedaży biletów drastycznie spadną, aby mogły zamknąć roczny budżet i utrzymać stacjonarną działalność.

”

Zamknięcie działalności galerii to jest katastrofa i znikome są szanse na wznowienie dalszej pracy programowej z powodu gigantycznych strat materialnych, a przede wszystkim wizerunkowych. Odbudowa wizerunku galerii po 37 latach aktywnej działalności będzie bardzo, ale to bardzo trudne. Przede wszystkim z powodów materialnych, ponieważ nawet jak pandemia zostanie odwołana to nie ma co liczyć na powrót turystów z pieniędzmi do Krakowa. Zanim to nastąpi minie wiele miesięcy, a galeria nie posiada oszczędności żeby przetrwać wielomiesięczny brak obrotów.

”

W związku z zamknięciem lokalu Stowarzyszenia (...) , zamknięta została klubokawiarnia której przychody przeznaczone były na utrzymanie lokalu. Odwołanie i przesunięcie w czasie projektów spowodowały również brak środków na opłacanie lokalu. (...) Stowarzyszenie nie zatrudnia nikogo na stałe, ale stale współpracuje z

artystami przy realizacji projektów w formie umowy zlecenia. Osoby te na ten moment pozbawione są środków do życia.

Na ten moment zdecydowaliśmy się na przesunięcie na bliżej nieznany termin zaplanowanych wystaw indywidualnych. Pod znakiem zapytania stanęło zadanie, na które uzyskaliśmy dotację w ramach otwartego konkursu ofert, ponieważ możliwe, że nie uda nam się uzgodnić terminu na przesunięcie projektu tak, by odpowiadał również partnerowi. Byłaby to dla nas ogromna strata ponieważ praca nad projektem i obmyślenie sposobu wejścia w międzynarodową sieć zajęły nam lata. Nie wiemy również co z innymi festiwalami i wydarzeniami, z którymi weszliśmy we współpracę. Program galerii został całkowicie wstrzymany, ciężko nam wyobrazić sobie na ten moment powrót do normalności.

NASTROJE - PRZEWIDYWANIA

Nastawienie respondentów co do powrotu normalnej, ustabilizowanej sytuacji **nie jest optymistyczne**. Średnia na 10-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza „działalność szybko i sprawnie wróci do normy”, a 10 „działalność będzie bardzo utrudniona, wznowienie dotychczasowej działalności będzie bardzo trudne”, wyniosła **6,5**.

REZERWY FINANSOWE

Respondenci zostali poproszeni o oszacowanie oszczędności, które umożliwią im przetrwanie bez wsparcia z zewnątrz.

19 % respondentów kwestia ta nie dotyczy (otrzymują stałe finansowanie samorządu lub działają tylko podczas wydarzeń z minimalnymi kosztami stałymi albo w oparciu o wolontariat).

Najtrudniejsza sytuacja dotyczy 14% ankietowanych – ich **płynność finansowa została zachwiana już w pierwszym miesiącu ograniczeń** (marzec). Część podmiotów wypowiedziała się również w imieniu swoich współpracowników (na umowach cywilnoprawnych), którym nie mogą zapewnić zlecenia i wynagrodzenia.

Na kolejny miesiąc (do końca kwietnia) swoje możliwości szacuje 21 % badanych podmiotów; do lata „przetrwałoby” 28 % , przez pół roku 14 %.

Powyżej pół roku bez wsparcia z zewnątrz ma szansę przetrwać zaledwie 3 % krakowskich podmiotów kultury.

Badani zwracają uwagę, że wykorzystanie znacznej części oszczędności na „przetrwanie” uniemożliwi im samodzielne wznowienie działalności – powrót do działania po kryzysie będzie wymagał znacznych środków na przyciągnięcie z powrotem odbiorców / klientów.

Niestety pieniądze są potrzebne od razu ponieważ członkowie zespołu nie posiadają oszczędności pozwalających na długie pauzowanie. Wynika to ze stałych kosztów związanych z serwisowaniem sprzętu, a także z wysokimi kosztami życia.

Nie mamy pracowników stałych, więc.. niestety osoby które z nami współpracowały, a było to dla nich jedyne źródło dochodu, muszą niestety radzić sobie same. Działalność pokrywamy w 100% z biletów = nie ma wydarzenia - nie ma pracy - nie ma wypłat.

Kontynuuję swoją praktykę bez wynagrodzenia, z nadzieją na przyszłość, potrzeba jest jednak przeżycia teraz.

2 miesiące - konsumpcja resztek kapitału. ale po tym okresie nie będziemy mieć środków na wznowienie działalności - inwestycja w reklamę, promocję, która by mogła wygenerować sprzedaż biletów

Jest to sytuacja ekstremalna z którą nikt do tej pory nie miał do czynienia, ale bez pomocy Państwa, rządu, samorządów - straty będą nie do odbudowania.

ŚRODKI ZARADCZE

Ponad połowa respondentów zadeklarowała w pytaniu otwartym, że w obliczu kryzysu **przeniósł swoje działania do sieci internetowej (53 %).** Nie są to jednak działania, które rekompensowałyby utracone przychody z tradycyjnej działalności (nawet sprzedaż online). Często podmioty nie mają prawnej lub technicznej możliwości pobierania opłat za

udostępniane online treści. Dlatego celem podejmowanych działań jest podtrzymanie kontaktu z odbiorcami, promocja marki, zapewnienie pracownikom ciągłości działań.

Podmioty, które nie uruchomiły działań online albo nie miały takiej możliwości ze względu na rodzaj działalności, albo nie mogły sobie pozwolić na poniesienie kosztów organizacji takiej zmiany, zwłaszcza licząc się z niską szansą zysków finansowych.

Wiele podmiotów wprowadza oszczędności, **redukując koszty** (12 %), w tym obniżając wynagrodzenia pracownikom oraz redukując etaty .

10 % badanych deklaruje, że skupia się na przygotowaniu działań planowanych na czas po epidemii oraz na promocji organizacji.

Przejsie na pracę zdalną wspomniało w pytaniu otwartym 12% badanych.

Sześcioro respondentów przyznało, że sytuacja zmusiła ich do przebranzowienia lub zawieszenia prowadzonej działalności. Pojedyncze głosy wskazywały na takie działania jak: przygotowanie wniosków o zwolnienia z danin, szukanie pomocy finansowej w narzędziach crowdfundingu, wprowadzanie narzędzi typu vouchery i rabaty na przyszłe wydarzenia i przedsprzedaż; sieciowanie - nawiązywanie współpracy w zakresie zwalczania skutków kryzysu z innymi przedstawicielami sektora.

Działalności online w przypadku instytucji kultury nie generuje przychodów. Działalność w sieci buduje relację ze społecznością. Wirtualne narzędzia propagują kulturę i namawiają odwiedzających aby przyszli i zobaczyli na żywo. IK, która w 50% pokrywa koszty działalności z przychodów odczuwa znacząco okres jej zamknięcia. Jesteśmy ofiarami swojego sukcesu. Prężna IK, ma teraz największe problemy związane z brakiem frekwencji.

Szukamy pracy w budownictwie . Pracownicy posiadają uprawnienia , elektryczne , wysokościowe , UDT są specjalistami przy mechanice scenicznej (...)

Stworzyliśmy platformę do nauki tańca i spotkań tematycznych On-Line. Prowadzimy naukę tańca w zamkniętych, odpłatnych grupach, aktualnie mamy rozpisanych 16 grup w technikach flamenco, tango argentyńskie, swing, technika tańca. W planach są wywiady i spotkania tematyczne. Największy problem, to przekonanie Klientów do tej drogi korzystania z usług w branży tanecznej. Znaczna część naszych dotychczasowych klientów jest bardzo sceptycznie nastawiona do

nauki on-line. 90% naszych Klientów deklaruje powrót do korzystania z naszych usług, kiedy powrócimy do tradycyjnej formy prowadzenia zajęć.

OCZEKIWANE WSPARCIE (ZE STRONY RZĄDU) – CZ. I

Najwięcej wypowiedzi badanych w kwestii oczekiwań władz państwowych dotyczy **wsparcia finansowego**: 15 % głosów nie sprecyzowało formy; 8 % oczekuje zapomogi, bezzwrotnej pożyczki lub rekompensaty.

25 % respondentów wskazał oczekiwanie **zwolnienia** (nie odroczenia) **od opłat do ZUS** w zakresie od 3 miesięcy do roku. Zwolnienie z innych danin wymienia 11%, dopłaty do pensji pracowników (od częściowych do pokrycia kosztów w całości) oczekuje 12 % ankietowanych.

Ankietowani oczekują również podjęcia przez Państwo rozmów z bankami w kwestii wakacji kredytowych, obniżenia opłat.

Wiele badanych skupiało się na **wznowieniu działalności kulturalnej** (21 %) – wsparciu poprzez nowe konkursy, granty, stypendia, utrzymanie przyznanych dotacji w niezmienionej formie. elastyczność w rozliczaniu (w tym przenoszenie działań w ramach dotacji na 2020 na kolejny rok), zgodę na rezygnację z ustalonych poziomów wkładów własnych do dotacji; wsparciu działalności online przez szkolenia i granty na zakup sprzętu. W związku z obawami dotyczącymi poziomu uczestnictwa w kulturze po epidemii wśród odpowiedzi znalazły się postulaty **wspólnej promocji kultury**.

Pojawiały się głosy wskazujące, że z proponowanych przez rząd rozwiązań nie mogą skorzystać liczne organizacje kulturalne ze względów formalnych, brak jest również rozwiązań obejmujących licznie reprezentowaną w kulturze grupę osób zatrudnianych na umowy cywilnoprawne, która najszybciej i najdotkliwiej odczuła skutki kryzysu. Pojedyncze głosy dotyczyły rozwiązań prawnych, współpracy z Zaissem.

środki finansowe. Oczywiście w formie zaplanowanej i przemyślanej.
Może bon kultury, może dotacja w oparciu o frekwencję.

Parasola dla Sektora Kultury. Dla twórców, o których dbamy i martwimy się tym, że wraz z przesunięciem naszych wystaw ich wynagrodzenia zostały również przesunięte. Oczekujemy dla nich ubezpieczeń i stypendiów. Ale również dla koordynatorów wydarzeń kulturalnych, animatorów i edukatorów, którzy wraz z zamknięciem instytucji kultury stracili środki do życia.

”

Stworzenie punktów tzw. tarczy antykryzysowej, które objęły by skutecznie realną pomoc w zakresie: podatków, ZUS, kredytowych a przede wszystkim realnych możliwości uzyskania dostępnego, taniego kredytowania przyszłej działalności.

W obecnej strukturze żaden z 92 punktów tarczy nie jest możliwy do wykorzystania przez nasze podmioty.

Pomoc finansowa Ministerstwa MKiDN, któremu formalnie i organizacyjnie nasza instytucja podlega.

”

Trudno jest to wyjaśnić. Ponieważ wszelkie ustalenia dotyczące mojej pracy na najbliższe miesiące są na tzw. gębę. Trudno wtedy wykazać pracodawców, u których miałam zarabiać i kwoty jakie miałam zarabiać, ponieważ umowy podpisywane są zazwyczaj w dniu realizacji zlecenia. Nie wchodzi więc w moim przypadku Świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne. Dobrym rozwiązaniem było by wsparcie finansowe w jakimś % średniej zarobków z ostatnich miesięcy, czy roku. Tak, żeby wystarczyło na rachunki i bieżące potrzeby życiowe. Na czas całej 'kwarantanny społecznej'

”

Odgórniego ministerialnego zapisu który zobowiązywałby urzędy skarbowe do uznania , że działalność prowadzona online wtedy kiedy jest bezpłatna jest działalnością promocyjną teatru i nie będzie powodowała konieczności zastosowania przewspółczynnika VAT

”

Wywarcia nacisku na Zaiks w celu umożliwienia otrzymywania praw autorskich (w chwili obecnej Zaiks odmawia udzielania jakichkolwiek licencji dotyczącej autorów zagranicznych)

”

Najważniejszy postulat to:

Rozważenie - wzorem rozwiązań unijnych - włączenia możliwości zatrudnienia etatowego do wniosków grantowych nie na zasadzie częściowego oddelegowania, ale pełnego zatrudnienia z możliwością tak rozliczenia (w ramach wkładu własnego), jak i pokrycia (ze środków grantowych) wszystkich kosztów generowanych przez utworzenie stanowiska etatowego.

Ze strony samorządu respondenci oczekują również **wsparcia w kwestiach finansowych**.

27 % wypowiedzi nie precyzuje formy wsparcia finansowego. 14% respondentów oczekuje **zwolnienia z opłat czynszu** za lokale miejskie, pojedyncze podmioty wynajmujące lokal od właścicieli prywatnych liczą na wsparcie miasta w negocjacjach z właścicielami lokali. 5% wymienia zwolnienia z danin zależnych od samorządu (podatek od nieruchomości, użytkowania wieczystego), a także opłat za parkowanie i komunikację miejską.

Liczniesze niż w pytaniu dotyczącym pomocy na szczeblu rządowych są odpowiedzi dotyczące **wsparcia działalności kulturalnej** – w różnej formie oczekuje jej ponad połowa ankietowanych (53%). Najczęściej wymieniane formy to **nowe konkursy**, w tym na działalność online (16%), utrzymanie przyznanych dotacji (12%), system stypendiów i grantów dla twórców i animatorów kultury, elastyczność w rozliczeniach, rezygnacja z ustalonych progów procentowych wkładów własnych, umożliwienie przenoszenia wydarzeń na kolejny rok, przyspieszone procedury konkursowe, uwzględnienie podpisu elektronicznego przy aplikacji i umowach dotacyjnych, wprowadzenie zaliczek, zwiększenia dotacji dla instytucji kultury (miejskich i prywatnych z uwagi na obniżone przychody).

Tu również podkreślone zostały **potrzeby sektora po zakończeniu stanu epidemii – promocji uczestnictwa w kulturze** i powrotu do kultury (10 %), **działań siecujących** – łączących wysiłki pojedynczych przedstawicieli sektora, jak również **określenia zasad sanitarnych**, które przekonają odbiorców o bezpieczeństwie imprezy.

Pojedyncze głosy wskazywały potrzeby **szkoleniowe i informacyjne** (z zakresu działalności online, wykorzystania narzędzi Tarczy antykryzysowej i innych programów wsparcia – zebranie informacji w jednym miejscu, zmian w obowiązkach instytucji kultury wynikających z w prowadzanych zmian w prawie), zaznaczano konieczność zwrócenia uwagi na sytuację osób na umowach cywilnoprawnych, kontraktach aktorskich.

Ważne jest, aby życie kulturalne w Krakowie nie umarło. Kraków od wielu lat chwali się swoją kulturalną ofertą, co sprawiło, że jest domem wielu artystów scenicznych. Myślę, że w rękach samorządu pozostaje wsparcie nie tylko dużych instytucji jak filharmonia, opera i teatry, ale również prywatnych lokali, które mają w ofercie występy na żywo - muzykę / kabaret / teatr, aby mogły one funkcjonować po zniesieniu zakazów imprez publicznych oraz wesprzeć te lokale w walce o bezpieczeństwo personelu i gości (właściwe wyposażenie sanitarne, jasne zasady organizowania imprez).

Po ustaniu pandemii na pewno małym rzemieślnikom pomogłyby łatwe do uzyskania środki finansowe na organizację warsztatów i eventów. Dzięki temu mieszkańcy Krakowa i okolic mogliby uczestniczyć w ciekawych warsztatach za niewielką opłatą lub za darmo a koszt warsztatów byłby finansowany z budżetu. Pozwoliło by to na zastrzyk gotówki i utrzymanie działalności.

Jesteśmy beneficjentami miejskiego programu wspierania księgarni, współpracujemy z Fundacją Miasto Literatury w ramach projektu Krakowskie Księgarnie na Medal, mamy nadzieję, że ten projekt będzie działał i zostanie tak zmodyfikowany, by udzielić finansowego wsparcia samym księgarniom w tym trudnym czasie w trakcie i po ustaniu epidemii. Chcielibyśmy również, by Biblioteka Kraków czy inne biblioteki na terenie Krakowa współpracowały z niezależnymi księgarniami - czy to poprzez zakup książek bezpośrednio w tych księgarniach (np. w naszej, podróżniczej) czy też poprzez informowanie o naszych wydarzeniach kulturalnych - nie stanowimy dla siebie konkurencji a raczej "kulturalne naczynia połączone".

Elastyczności przy rozliczaniu dotacji. Możliwości rozliczania nieprzewidzianych kosztów, które pojawiają się przy realizacji zadań. Nie wymagania określonego procenta wkładu własnego - bo pozyskanie środków od inwestorów prywatnych w tym roku może być bardzo trudne.

wypłacenia chociaż 50% wynagrodzenia artystom, których spektakle byliśmy zmuszeni odwołać

Pomoc w odpłatnym wykorzystaniu atrakcyjnej dla działalności kulturalnej przestrzeni na Zabłociu, którą dysponuje Organizacja. Możliwość przekierowania planowanych imprez kulturalnych do Organizacji (w okresie kiedy będzie to już możliwe)
Wykorzystanie rozbudowanej bazy komputerowej (kilkadziesiąt stanowisk)

Prowadzenie stałej komunikacji z sektorem kultury poprzez portal internetowy czy inne narzędzie

Na ten moment nie mamy na razie komentarzy czy sugestii na temat obecnej sytuacji, poza jednym: wszechobecna niewiedza - co jest najtrudniejszym czynnikiem w planowaniu i organizowaniu jakichkolwiek rzeczy.

Konieczna jest szybka i skuteczna pomoc - to dzieje się teraz!

PODSUMOWANIE

Ankieta Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego badającą sytuację sektora kultury spotkała się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy zarówno liczba przesłanych odpowiedzi, jak i szczegółowość udzielanych odpowiedzi. Dziękujemy za miłe słowa oraz uwagi krytyczne, którym poświęcimy należną uwagę.

Niniejsze badanie otworzyło również wątki do dyskusji, do których na pewno będziemy jeszcze niedługo wracać, m.in. kwestie zasadności poszerzania działalności kulturalnej online, w kontekście oferty skierowanej do dzieci i młodzieży a problemu zbyt dużej ilości czasu spędzanego przez młodych w sieci i w kontekście konkurencji dla wydarzeń na żywo oraz konkurencji bezpłatnych wysokojakościowych treści online i płatnych wydarzeń.

Raport i wyniki badania zostaną przekazane Panu Prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu, a także opublikowane w mediach miejskich.

Cenne są informacje pozyskane od przedstawicieli różnych branż, podmiotów małych i dużych z różnych perspektyw – podpisujemy się pod dwoma poniższymi cytatami z respondentów badania.

Dziękujemy bardzo za gesty solidarności i troski o siebie nawzajem. Dzięki temu możemy z większym poczuciem bezpieczeństwa przejść przez ten kryzys.

We współpracy siła!

* * *

Dodatkowe komentarze z ankiet:

”

Kultura w Polsce od lat jest w bardzo trudnej sytuacji, jej potencjał jest nie wykorzystany w każdym poziomie mimo że jest niezbędnym aktorem rozwoju społeczeństwa i najlepszą promocją Polski. Brakuje odważnych i mądrych reform.

”

W związku z tym, że projekt tarczy antykryzysowej jest nastawiony na ratowanie przedsiębiorstw, osób pracujących na umowy zlecenia, firm małych, tych, które najbardziej ucierpiały finansowo i ucierpią podczas pandemii - od samorządu zatem spodziewamy się pomocy jako branża szeroko rozumianej kultury, która znajduje się pod pieczęcią samorządu i była, jest i mamy nadzieję będzie bardzo ważna instytucja nie tylko dla Krakowian ale dla wszystkich, którzy wiedzą, że kultura jest filarem rozwoju, edukacji, rozbudzania świadomości i wzrostu wykształcenia społeczeństw,, a także jest zbiorowym psychologiem dla ludzi. :)

”

Zdajemy sobie sprawę, że sytuacja jest szczególna i postawiła samorządy przed niezwykle trudnym i złożonym zadaniem. Pragniemy jednak zwrócić uwagę na to, że organizacje pozarządowe działające w sferze kultury są niezbędne dla utrzymania równowagi w kulturalnym ekosystemie i zwracamy się z apelem, żeby nie zapominać o nas w projektowaniu działań wspierających i osłonowych. Ważne jest utrzymanie przy życiu instytucji kultury, wsparcie twórców i małych i średnich przedsiębiorstw jak kina, galerie czy księgarnie stacjonarne, ale chcemy podkreślić, że sensem naszego działania od zawsze jest wspomaganie miasta w realizacji misji kulturalnej, łączenie dużych instytucji i twórców, bycie blisko odbiorców, zasilanie pola kultury kreatywną energią, wzbogacanie oferty kulturalnej przez tysiące zrealizowanych przez nas wydarzeń i wreszcie - zatrudnianie w ich realizacji artystów, freelanserów, studentów i niedawnych absolwentów, rozpoczynających swoją drogę zawodową.

”

Proszę nie zapominać, że branża kreatywna to również "makerzy" i rzemieślnicy. W Krakowie brakuje miejsca dla takich osób, bardzo trudno jest o lokale nadające się na warsztat. Lokale są w fatalnym stanie, brak w nich ogrzewania, potrzebne są ogromne nakłady, żeby takie lokale nadawały się do prowadzenia zajęć i warsztatów dla

innych. Komercyjnie wynajmowane lokale są tak drogie, że tylko prowadzenie działalności o skali praktycznie przemysłowej pozwala na zapłatę czynszów a wtedy ciężko dodatkowo o działalność artystyczną dla ludności. Super by było, gdyby miasto stworzyło miejsce i udostępniło halę, w której stworzą się małe warsztaty różnych firm rzemieślniczych, pozwoli się na ich inkubację i rozwój.

”

Poniżej opis sytuacji w Niemczech z facebooka [nazwisko artysty]... może to zainspiruje jakąś władzę i będzie choćby powodem do refleksji nad rolą kultury w naszym życiu społecznym:

18 marca kanclerz Merkel wygłosiła w niemieckiej telewizji pierwsze w swojej 15-letniej kadencji orędzie do narodu. Już w trzecim zdaniu tego przemówienia padły słowa: teatr, kino, jako najważniejsze niezaspokojone potrzeby ludności skazanej na masową kwarantannę. Przemówienie to, uznawane za najważniejszy głos wolnego świata w obliczu pandemii, wyznaczyło kurs dla rządu federalnego, który w kolejnych dniach, w sposób transparentny i maksymalnie zrozumiały dla obywateli, rozpoczął pracę nad największym w historii pakietem pomocowym dla małych przedsiębiorców, w tym dla artystów i innych przedstawicieli wolnych zawodów. Wśród najważniejszych sił politycznych w Niemczech panuje zgoda: branża kreatywna, przynosząca budżetowi zyski porównywalne z motoryzacją, jest dobrem narodowym, wymagającym natychmiastowej ochrony. Nie jesteśmy "zgniłymi elitami" czy "darmozjadami", a generatorami bezcennego kapitału społecznego. Warto jest nas wesprzeć. To się opłaca. Z pewnością w przyjęciu tego kursu nie zaszkodziło, że Angela Merkel jest stałą bywalczynią berlińskich oper i filharmonii. Pewnych spraw nie trzeba jej tłumaczyć. Pewne hierarchie są dla niej w oczywisty sposób zrozumiałe. W piątek w południe ustawiłem się w wirtualnej kolejce do Berlińskiego Banku Inwestycyjnego po bezzwrotną zapomogę od rządu federalnego, przyznaną wszystkim freelancerom w Niemczech. 5000 Euro na głowę, bezzwrotnie, plus możliwość wnioskowania o dodatkową kwotę do 9000 Euro, również bezzwrotnie, na koszty bieżące. Te 9000 będzie podlegało audytowi, więc należy zastanowić się, ile faktycznie się potrzebuje na pokrycie udokumentowanych kosztów prowadzenia działalności. Jeśli za parę miesięcy nie będzie się w stanie wykazać pokrycia tego wydatku, budżet zażyczy sobie zwrotu nadwyżki. Bez żadnych kar czy odsetek. Przecież każdy może się pomylić w szacunkach. Wykonałem kalkulację moich kosztów i poprosiłem o niewielki ułamek z tej kwoty, bo nie chcę nadwyręzać budżetu państwa. Byłoby to nieuczciwe i niepotrzebne. Kwota zapomogi przyznawana jest na okres 3 miesięcy. Jeśli kryzys potrwa dłużej, będzie można starać się o kolejne sumy. W sobotę koło południa otrzymałem maila: w ciągu pół godziny przyjdzie moja kolej. Będę miał wtedy godzinę wypełnienia wniosku. Formularz online ma trzy strony. Około tuzina pytań. Wyłącznie informacje

niewymagające wizyt w urzędach czy u księgowego. Żadnych bilansów, zeznań, zaświadczeń. Wyłącznie dane, które posiadam przy sobie: numer dowodu, numer konta, NIP, forma działalności. 100% zaufania państwa do podatnika. 100% koncentracji na łatwej, transparentnej pomocy. Dzisiaj o godzinie 11 wnioskowana kwota pojawiła się na moim koncie. Tak, żyję w jednym z najbogatszych państw Europy. Nie wdając się w historyczne debaty, mogę wskazać bezpośrednie źródło tego bogactwa. Są nim wysokie podatki, płacone także i przeze mnie w ostatnich latach, oraz bardzo zdyscyplinowana polityka finansowa rządu. Pracuje się tu bardzo dużo, jest tutaj niezwykle trudno zgromadzić majątek, stawki podatkowe zaprojektowane zostały w sposób, który przywodzi na myśl cykl "Drawing Restraint" Barneya: im bardziej się starasz, tym potężniejsza siła ciągnie cię ku ziemi. Majątkowy szklany sufit jest tutaj o wiele trudniejszy do przebicia niż w Polsce. Rzeczy się tutaj raczej nie posiada. Nie znam ani jednego właściciela drogiego samochodu czy domu, oprócz urzędników, wykładowców, adwokatów czy lekarzy. Wiadomo, że Polski nie byłoby stać na wypłacenie 5000 Euro każdemu samozatrudnionemu. Przede wszystkim tych "biznesmenów z przymusu" jest w Polsce niewspółmiernie więcej niż powinno być, bo ta forma zatrudnienia jest masowo nadużywana, przy cichym aplauzie kolejnych rządów. Po drugie, nasze PKB w przeliczeniu na mieszkańca jest mniej więcej trzykrotnie niższe niż niemieckie. Z drugiej strony jednak koszty utrzymania są też znacznie niższe. System podatkowy jest bardzo atrakcyjny, składka na NFZ to około 1/4 składki na tutejsze ubezpieczenie zdrowotne. Przy zachowaniu tych proporcji przeciętny polski artysta, dziennikarz, architekt czy fryzjer powinien liczyć na zapomogę na poziomie około 1600 Euro. 7200 PLN. Na trzy miesiące. Nie jest to może fortuna, ale wystarczy na pokrycie czynszu, raty kredytu, składek. Uchroni od bankructwa, od bezdomności, od głodu, od rozpacz i depresji.

1. Typ podmiotu

- ☐ publiczna (samorządowa lub państwowa) instytucja kultury
- ☐ organizacja pozarządowa i podobne
- ☐ organizacja kościelna lub wyznaniowa
- ☐ przedsiębiorstwo prywatne lub spółka
- ☐ jednoosobowa działalność gospodarcza, freelancer
- ☐ spółdzielnia
- ☐ przedsiębiorstwo społeczne (niezależnie od formy prawnej)
- ☐ osoba fizyczna – pracownik etatowy
- ☐ osoba fizyczna – zatrudnienie w ramach umów cywilnoprawnych
- ☐ inny, jaki

2. Siedziba i miejsce realizacji zadań (gdzie są odbiorcy)

- ☐ Siedziba podmiotu to Kraków oraz miejsce realizacji zadań to Kraków (odbiorcy są głównie w Krakowie)
- ☐ Siedziba podmiotu to Kraków, a miejsce realizacji zadań znajduje się w Małopolsce i w Krakowie (odbiorcy są głównie w Małopolsce)
- ☐ Siedziba podmiotu to Kraków, a zadania realizowane są w przestrzeni ponadregionalnej
- ☐ Zadania i odbiorcy są w Krakowie, a siedziba podmiotu znajduje się poza Krakowem
- ☐ Inne, jakie

3. Branża (można wybrać do 3 odpowiedzi)

- ☐ Nie dotyczy
- ☐ Stała działalność kulturalna (prowadzenie placówki/ instytucji kulturalnej)
- ☐ Prowadzenie księgarni / antykwariatu
- ☐ Prowadzenie kina
- ☐ Organizacja eventów/ festiwali
- ☐ Organizacja kongresów i konferencji / MICE
- ☐ Organizacja Targów kulturalnych
- ☐ Turystyka kulturowa
- ☐ Reklama
- ☐ Film i wideo
- ☐ Sztuki wizualna
- ☐ Fotografia
- ☐ Architektura
- ☐ Muzyka

- Rynek sztuki i antyków
- Sztuki performatywne (Taniec, Teatr, Opera)
- Gry komputerowe i wideo
- Rynek wydawniczy
- Rzemiosło
- Oprogramowanie
- Wzornictwo
- Radio i telewizja
- Projektowanie mody
- Inna, jak

4. Typ prowadzonej działalności kulturalnej

- Nie dotyczy
- teatr
- opera
- filharmonia
- orkiestra
- instytucja filmowa
- kino
- kino studyjne
- muzeum
- biblioteka
- dom lub ośrodek kultury
- klub, ognisko artystyczne, świetlica
- galeria sztuki
- księgarnia
- antykwariat
- ośrodek badań i dokumentacji kultury
- centrum aktywności lokalnej (organizacja spotkań, warsztatów, zajęć, itp.)
- festiwal muzyczny
- inna, jaka

5. Orientacyjna liczba pracowników (umowy o pracę, liczba osób na etatach lub częściach etatu)

- Nie dotyczy
- Jednoosobowa działalność
- 0-2 osoby
- 2-9 osób
- 10-25 osób
- 26 - 50 osób
- 51-100 osób

- Powyżej 100 osób

Jeśli zna Pan/ Pani dokładną liczbę pracowników, proszę podać

6. Orientacyjna liczba pracowników zatrudnianych miesięcznie na umowach cywilnoprawnych

- Nie dotyczy
- 1-9 osób
- 10-25 osób
- 26 - 50 osób
- 51-100 osób
- Powyżej 100 osób

Jeśli zna Pan/ Pani dokładną liczbę, proszę podać

7. Czy, w związku z zaistniałą sytuacją, są Państwo teraz lub w ciągu najbliższych miesięcy zmuszeni (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- Znacząco ograniczyć działalność programową
- Wstrzymać prowadzenie działalności programowej
- Zmienić profil prowadzonej działalności
- Przeprowadzić redukcję zatrudnienia
- Ograniczyć współpracę z osobami pracującymi na zlecenie lub z freelancerami
- Zaprzestać współpracy z osobami pracującymi na zlecenie lub z freelancerami
- Przerwać realizację rozpoczętych projektów lub zadań (są poniesione koszty, nie ma zaplanowanych przychodów)
- Odwołać planowane projekty i zadania (przed wdrożeniem właściwych działań)
- Odsunąć lub przełożyć realizację projektów lub zadań na kolejne terminy
- Zmienić format i zakres realizowanych projektów lub zadań
- Zaprzestać planowania działań w związku z niepewnością, kiedy sytuacja wróci do normalności
- Inne (proszę opisać podejmowane działania)

8. Proszę wskazać – orientacyjnie – skalę spadku przychodów z prowadzonej działalności w ciągu ostatniego okresu (luty - maj 2020)

- Nie dotyczy (brak przychodów – np. korzystanie wyłącznie z dotacji publicznych)
- Bez zmian lub wzrost przychodów
- Spadek do 25%
- Spadek pomiędzy 26 a 50%
- Spadek pomiędzy 51 a 75%
- Spadek powyżej 75%

Dodatkowy komentarz

9. Jaką część przychodów organizacji / instytucji stanowiły przychody ze sprzedaży usług, szkoleń, biletów:

- ☐ mniej niż 20%
- ☐ między 20 a 30 %
- ☐ między 31 a 50%
- ☐ między 51 a 70%
- ☐ blisko 100 %
- ☐ brak przychodów

10. Proszę ocenić, w skali od 1 (działalność szybko i sprawnie wróci do normy) do 10 (działalność będzie bardzo utrudniona, wznowienie dotychczasowej działalności będzie bardzo trudne) jak oceniają Państwo przyszłość swojej działalności po epidemii?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11. Proszę opisać poniesione straty lub problemy, z którymi muszą się Państwo zmagać

12. Proszę wskazać, jak długo, bez wsparcia z zewnątrz, mogą Państwo utrzymać obecny potencjał do prowadzenia działalności (ponoszenie kosztów związanych z obsługą zobowiązań, kosztów stałych, pensji pracowników itp.)

13. Proszę w kilku słowach opisać środki zaradcze, które podjęli Państwo, aby (choć w części) prowadzić działalność lub utrzymać przychody (wykorzystanie sieci online; dostawy kurierskie, działalność zdalna, itp.), na czym one polegają

14. Jakiego wsparcia ze strony rządu oczekują Państwo teraz i w najbliższej przyszłości

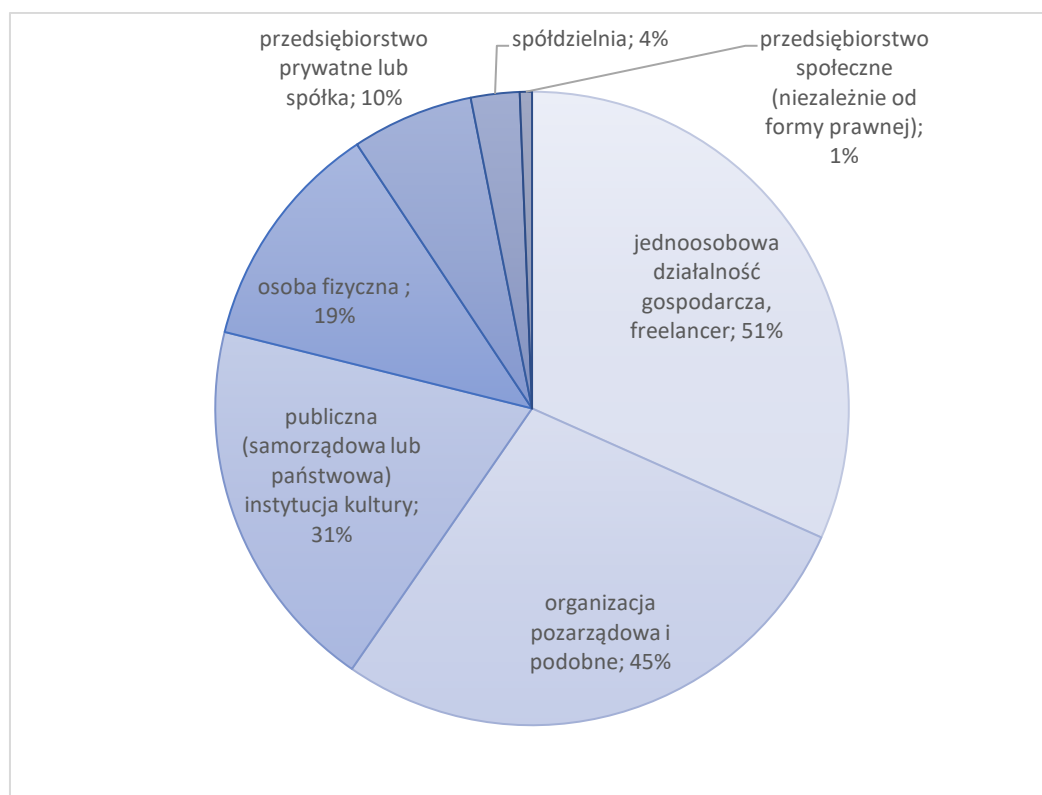
15. Jakiego wsparcia ze strony samorządu oczekują Państwo teraz i w najbliższej przyszłości

16. Inne komentarze i sugestie, które chcieliby Państwo przekazać w związku z obecną sytuacją

17. Informacja o działaniach Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury na rzecz wsparcia podmiotów kultury dotkniętych skutkami pandemii oraz konsultacjach sektorowych

Jeżeli chciałaby Pani / Pan być informowana/-y o działaniach podejmowanych przez Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury na rzecz wsparcia podmiotów kultury dotkniętych skutkami pandemii oraz brać udział w konsultacjach sektorowych, proszę pozostawić poniżej swój adres email (nieobowiązkowo – można wpisać „nie”) lub przesłać na adres kd.umk@um.krakow.pl w temacie „COVID-19, badanie sektora kultury”

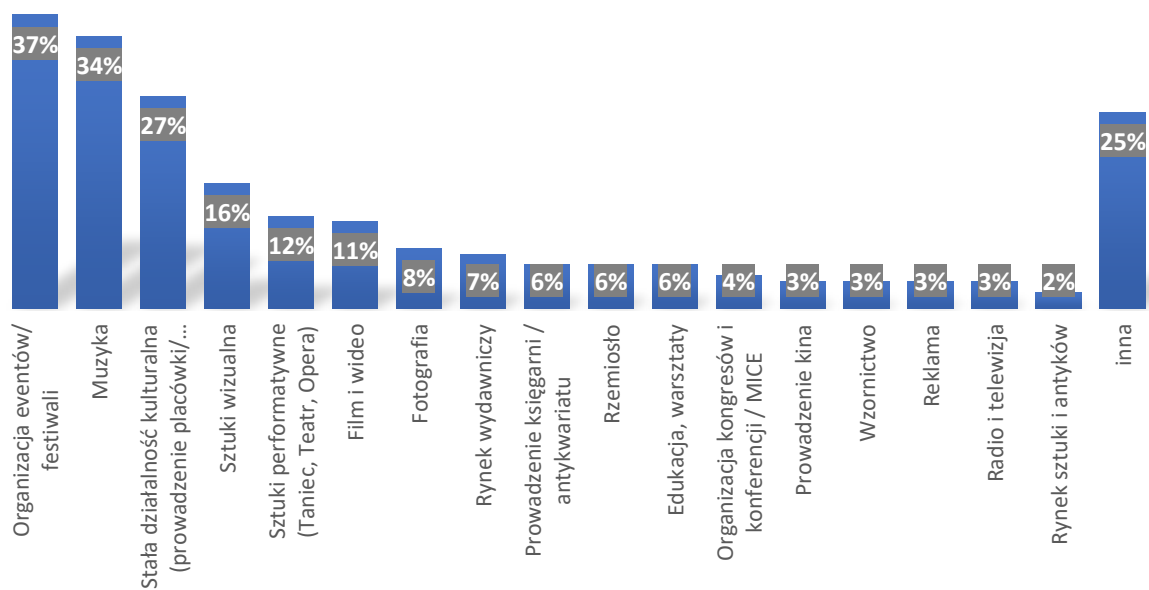
TYP PODMIOTU

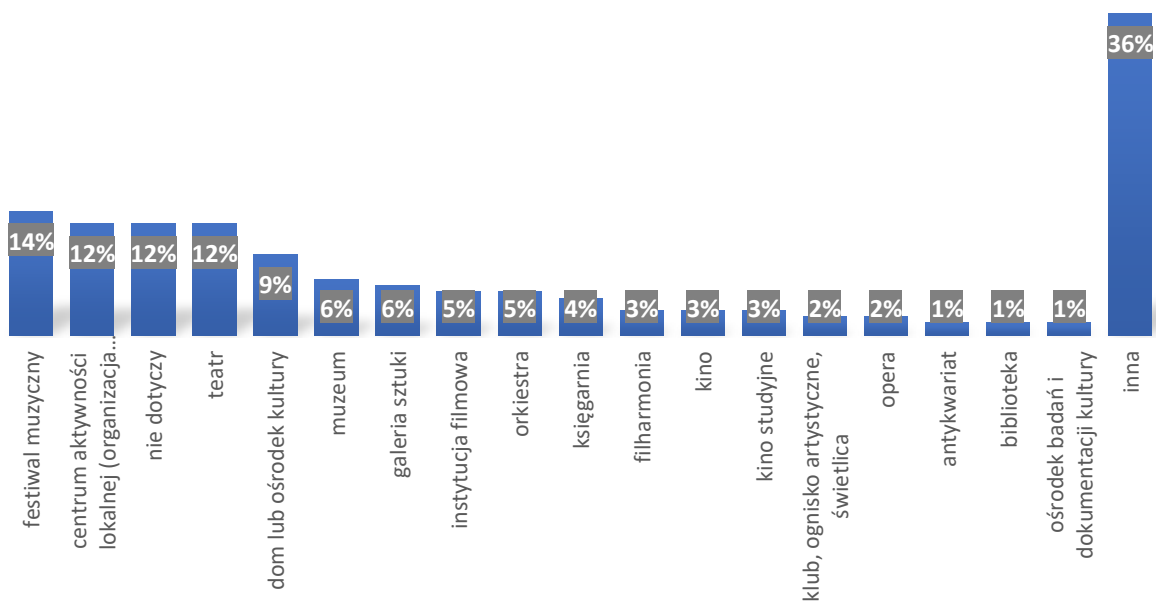
SIEDZIBA I ODBIORCY

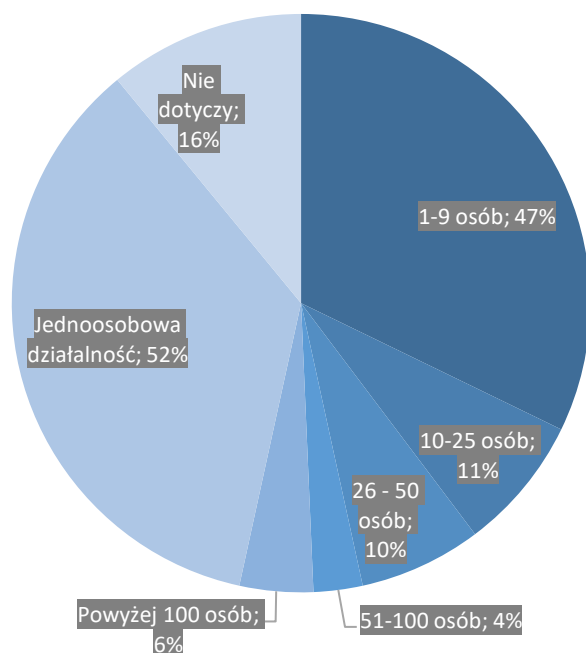
BRANŻA

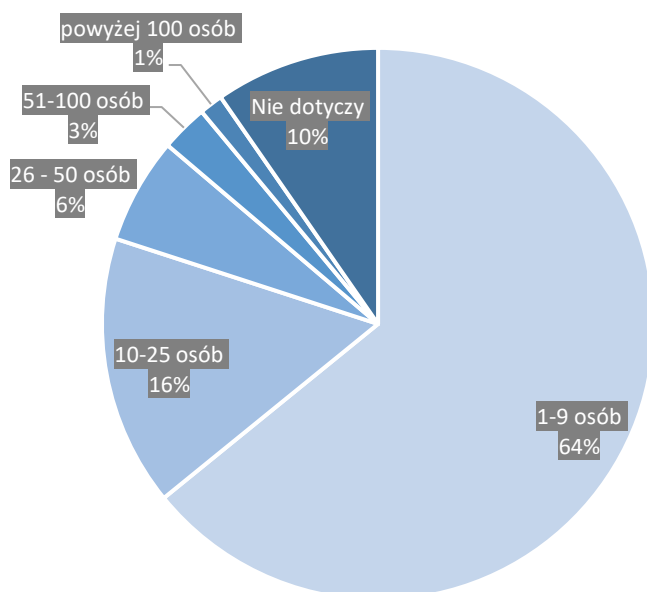
TYP PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ

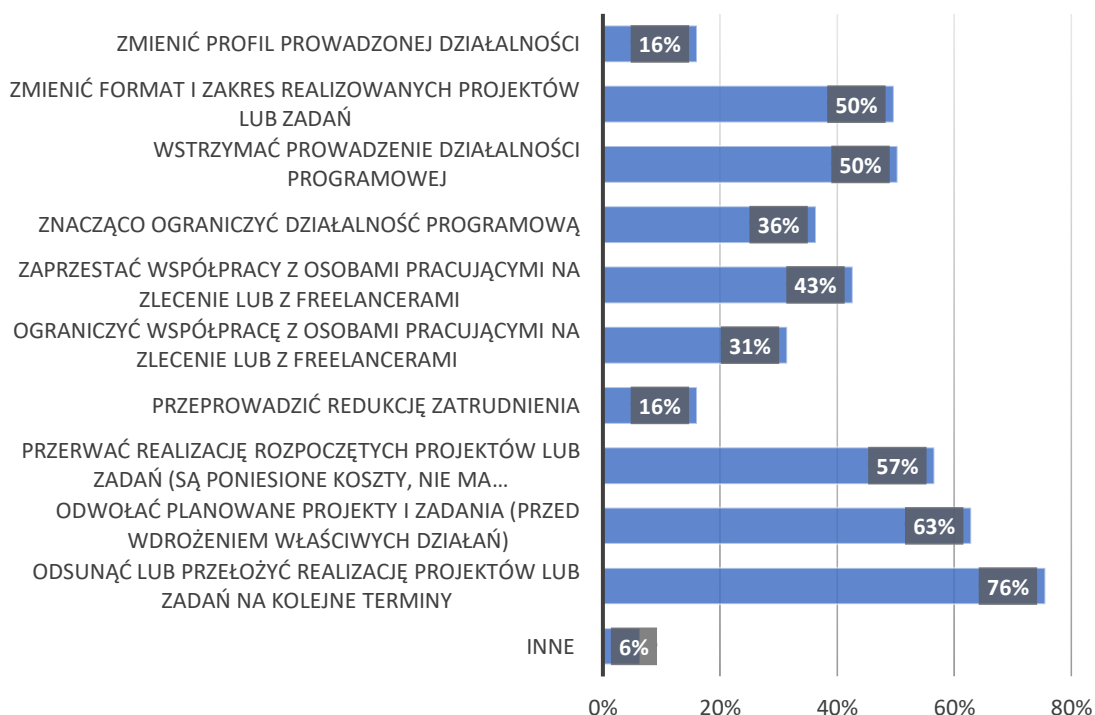
ORIENTACYJNA LICZBA PRACOWNIKÓW (UMOWY O PRACĘ, LICZBA OSÓB NA ETATACH LUB CZĘŚCIACH ETATU)

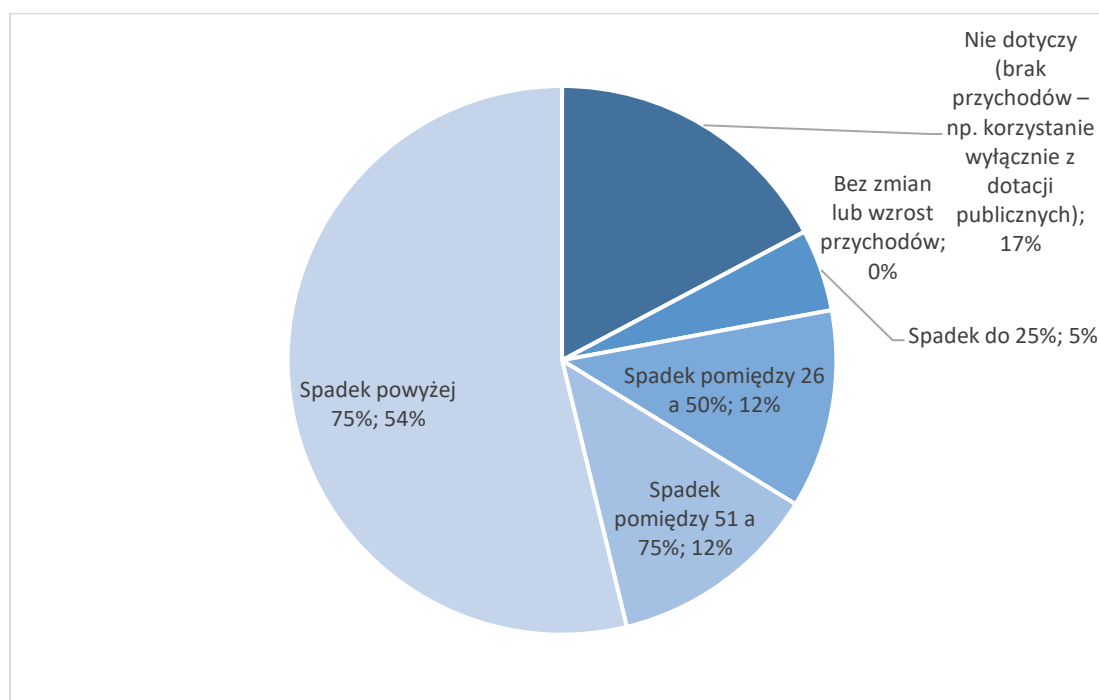
ORIENTACYJNA LICZBA PRACOWNIKÓW ZATRUDNIANYCH MIESIĘCZNIE NA UMOWACH CYWILNOPRAWNYCH

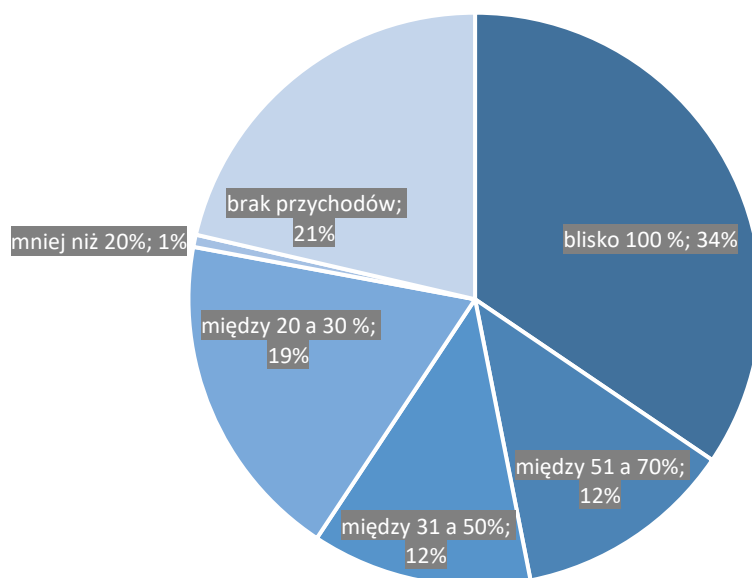
CZY, W ZWIĄZKU Z ZAISTNIAŁĄ SYTUACJĄ, SĄ PAŃSTWO TERAZ LUB W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH MIESIĘCY ZMUSZENI...

SKALA SPADKU PRZYCHODÓW Z PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

PRZYCHODY ORGANIZACJI / INSTYTUCJI ZE SPRZEDAŻY USŁUG, SZKOLEŃ, BILETÓW STOSUNKU DO CAŁOŚCI PRZYCHODÓW

OCENA PRZYSZŁOŚĆ SWOJEJ DZIAŁALNOŚCI PO EPIDEMII

